UNDER MY WING
SUPPORTING GRADUATE ENTREPRENEURS

Lifelong Learning Programme

UNDER MY WING
SUPPORTING GRADUATE ENTREPRENEURS

TYRIMO SANTRAUKA

Publikuota 2013 m. liepos mėn.:
© Under My Wing Project Consortium, 2013
Sudarė: Irene Antoniou, SYNTHESIS
Redagavo: Jennifer Land, Meath Partnership
Dizainas: Declan Cassidy, FIPL

Šį projektą remia Europos Komisija. Publikacija atskleidžia autoriaus požiūrį. Komisija nėra atsakinga už šiame leidinyje patalpintą informaciją. Projekto numeris: 527607-LLP-1-2012-1-IE-LEONARDO-LMP

1. Įvadas

Šioje ataskaitoje pateikiama tyrimo santrauka, parengta pagal Under My Wing (Po mano sparnu) projekto struktūrą. Santraukoje pristatoma projekto apžvalga ir atskirų tyrimų ataskaitų išvados, remiantis visų projekto partnerių vykdomais antrinių dokumentų ir tikslinių grupių tyrimais. Santrauką anglų kalba parengė Synthesis, koregavo Meath Partnership, vėliau ji buvo išsiųsta išversti likusiems partneriams. Synthesis išvertė tyrimo santrauką į graikų, ttg – vokiečių, ŠLK – lietuvių, o IFI – ispanų kalbą.

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie projektą vykdančių partnerių inicijuotų tyrimų rezultatus, siekiant užtikrinti, kad Under My Wing (Po mano sparnu) realizuotų gerąją patirtį verslume, verslo plėtroje, pedagoginėje indukcijoje ir e-mokymosi portalo kūrime, taip pat siekiant garantuoti, kad atliekamas partnerių darbas padėtų tikslinių grupių nariams užpildyti išryškėjusias ugdymo spragas ir užtikrinti visų tikslinių grupių poreikius.

1 tyrimo etapas, apimantis antrinių dokumentų ir tikslinės grupės tyrimus, buvo atliktas tam, kad nustatytų:

- konkrečias temas, kurias reikia atskleisti verslumo mokymo programoje
- mokymosi rezultatus, reikalingus verslumo mokymo programos moduliams
- konkrečius modulius, kuriuos reikia atskleisti verslo plėtros mokymo programoje
- mokymosi rezultatus, reikalingus verslo plėtros mokymo programos moduliams
- egzistuojančius švietimo ir darbo visuomenės partnerystės modelius

2 tyrimo proceso etapu siekiama nustatyti:

- gerosios patirties pavyzdžius, kuriant e-mokymosi portalą
- tinkamą pedagoginę praktiką
- egzistuojančias verslumo ir verslo plėtros mokymo programas ir spragas egzistuojančiose nuostatose

Visuose tyrimo proceso etapuose ypatingas dėmesys buvo skiriamas specifiniams absolventų ir absolvenčių reikalavimams ir pageidavimams.

1.1 Under My Wing (Po mano sparnu) tikslas

UMW tikslas – *„remti absolventų, ypač ne verslo specialybių, verslininkų karjeros raidą“*.

Siekdami šio tikslo, partneriai teiks tęstinę pagalbą neįsidarbinusiems absolventams, išskirtinį dėmesį skirdami verslo sektoriuje reikalingų specifinių gebėjimų ugdymui.

UMW uždaviniai:

1. Spręsti projekte dalyvaujančių šalių absolventų įsidarbinimo problemas

2. Remti ekonominį augimą ugdant absolventų kūrybišką mąstymą, iniciatyvumą ir pasitikėjimą savo jėgomis ir verslumo dvasią, sukuriant vietinius verslo veiklų centrus
3. Užtikrinti, kad visi projekto dalyviai prisidėtų prie ugdymo turinio kūrimo, plėtros ir perteikimo
4. Viešinti verslumą kaip perspektyvų ir tvarų pasirinkimą absolventams ir būsimiems absolventams
5. Skatinti absolventus mąstyti globaliai, kad atitiktų globalios ekonomikos poreikius ir išnaudotų teikiamas galimybes
6. Sudaryti absolventams lygias galimybes, neskirstant jų pagal lytį ar etninę priklausomybę

Projekto UMW esmė – pripažinimas, kad individualios kompetencijos, įskaitant asmenybės bruožus, kūrybiškumą, motyvaciją ir įtikinėjimo galią, yra esminiai jaunų žmonių, ypač tikslinės bedarbių absolventų grupės, verslo sėkmės veiksniai.

2. Pagrindiniai tyrimų rezultatai

Pagrindinės tikslinės UMW projekto grupės yra: (a) neįsidarbinę ar netekę darbo absolventai; (b) smulkių įmonių savininkai ir verslininkai; ir (c) profesinio mokymo, aukštojo mokslo ir studijų ir suaugusiųjų švietimo organizatoriai. Kadangi šios tikslinės grupės yra pagrindinės suinteresuotosios šalys, buvo svarbu nuo pat pradžių nustatyti tinkamą sąveiką su kiekviena iš šių grupių. Norint tai įgyvendinti, partnerėse institucijose buvo sudarytos absolventų, švietėjų ir smulkiojo verslo atstovų kūrybinės grupės.

2.1 Verslumo ugdymo apžvalga šalyse partnerėse

Kiekvienoje šalyje partnerėje buvo pastebimas verslo orientacijos perėjimas verslumo ugdymo srityje. Airijoje aukštojo mokslo institucijos siūlo specifinius verslumo modulius, čia didelis dėmesys skiriamas verslumo švietimui įvairiose mokslinių laipsnių programose. Nors airiai palaiko būsimuosius verslininkus vietos, regiono ir valstybės lygiu, daugeliui verslininkų vis tiek nepasiseka dėl paramos stokos. Lietuvoje verslumo ugdymas yra įtrauktas į švietimo sistemą, o universitetuose yra parengtos kelios atitinkamos studijų programos. Maltoje išvystyta stipri verslumo dvasia ir parengta daug verslumą akcentuojančių kursų. Kipre verslumo suvokimas yra vis dar neišvystytas, tačiau pastaruoju metu buvo pasiūlytos kelios iniciatyvos, remiančios žmones, susidomėjusius verslo kūrimu. Vokietijoje verslumo ugdymas nėra nei tolygus, nei centralizuotas. Norint įkurti verslą, specialaus sertifikato nereikia, tik amatų įmonėse, įkuriant verslą, reikalingas atitinkamas dokumentas.

Nors minėtose šalyse ir yra teikiamos verslo iniciatyvos švietime, nei vienoje iš jų nėra nuoseklių politikos rėmų šių iniciatyvų paramai.

2.2 Suinteresuotų šalių įžvalgos – tikslinių grupių tyrimai

Visose šalyse partnerėse, naudojant fokus grupės metodą, vyko pokalbiai su absolventais, profesinio mokymo, aukštojo mokslo ir studijų ir suaugusiųjų švietimo organizatoriais ir smulkių įmonių savininkais bei verslininkais. Dauguma respondentų pagrindiniu barjeru būsimiems verslininkams įvardijo baimę rizikuoti, įgūdžių ir lėšų trūkumus. Tokios pat priežastys buvo įvardytos Eurobarometro vykdytame verslumo tyrime. Toliau pateiktoje schemoje nurodomos žmonių, bijančių tapti verslininkais penkerių metų laikotarpyje, priežastys:

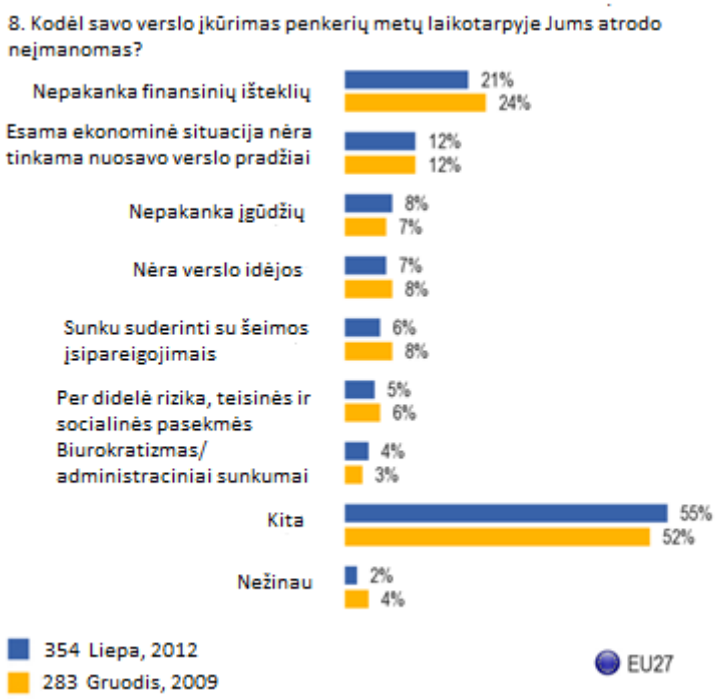

Esminiai Fokus grupių pokalbio rezultatai pateikti lentelėje:

Absolventai	Profesinio mokymo, aukštojo mokslo ir studijų ir suaugusiųjų švietimo organizatoriai	Smulkių įmonių/ verslo savininkai
Su kokiomis įdarbinimo problemomis susiduriate? • Nedarbu • Įgūdžių neatitikimu • Esamu ekonominis klimatu	**Kokie yra vietiniai verslumo ugdymo barjerai/ problemos Jūsų šalyje?** • Skirtingos nesusijusios programos • Verslo kultūros stoka • Per daug teorijos, nepakanka praktinių įgūdžių	**Su kokiomis problemomis susidūrėte pradėdami verslą?** • Nesėkmės baime • Finansinėmis problemomis, ypač pakankamų lėšų disponavimu asmeniniams/ šeimos finansiniams įsipareigojimams • Izoliacija

Kokios problemos trukdo tapti verslininku? • Nesėkmės baimė • Lėšų stoka • Įgūdžių stoka • Biurokratizmas	**Kokio tipo mokymo pagalbos mokiniai tikisi Jūsų šalyje?** • Kombinuoto – techninio ir praktinio • Mišraus, seminarų, kūrybinių dirbtuvių, kontaktinių susitikimų ir t.t..	**Su kokiais sunkumais susiduriate šiandien?** • Finansiniais • Personalo • Ekonomine krize
Kokios paramos Jums reiktų? • Finansinės • Verslo įgūdžių (įvairių) • Planavimo • Nuolatinių ekspertų patarimų	**Kokios pedagoginės problemos verslumo ugdyme išryškėja Jūsų šalyje?** • Per daug teorinės • Nepavyksta atskleisti socialinių įgūdžių ir asmeninių savybių	**Kaip Jūs realizuojate savo prekes/paslaugas?** • Vietine reklama • Internetu/ socialine media • Socialiniais tinklais • Rekomendacija • Pasiūlymais – esamiems ir potencialiems klientams
Su kokiomis asmeninėmis problemomis susiduriate norėdami tapti verslininku? • Baime prisiimti riziką • Nesėkmės baime • Finansine rizika • Nepakankamais įgūdžiai	**Kokia, Jūsų manymu, mokymosi aplinka tiktų ugdyti verslumą?** • Kontaktinė • Techninio turinio • Praktikos ir patirties • Profesinės pamokos iš ekspertų • Nuotolinė mokymosi aplinka • Verslo tinklų galimybės	**Kokią paramą esate gavęs?** • Valdžios ir pramonės tinklų • Banko ir privataus finansavimo • Šeimos ir bendraminčių
Kokia mokymosi forma jums patiktų? • Mišri – individuali, seminarai, prisijungus internetu • Galimybė įsijungti į verslo tinklą • Individualios konsultacijos • Mentorystė	**Ką pasiūlytumėte, kad UMW lydėtų sėkmė, atsižvelgiant į:** a. Mokymosi aplinkos tinkamumą – Visų anksčiau minėtų metodų kombinaciją b. Mokymosi turinio struktūrą ir tinkamumą – patirtimi grįstus metodus c. Mokymosi platformų prieinamumą – mišrų mokymą	**Kokia švietimo forma Jums tiktų?** • Turi būti pritaikyta prie laiko įsipareigojimų, susijusių su verslo valdymu • Trumpa ir fokusuota/ sutelkta • Mišrus mokymas • Praktinio tipo • Naudojant atvejų analizę/ ekspertų patarimus

3. Antrinių dokumentų analizė

3.1 Pedagoginės gerosios patirties tyrimas

Tyrimo tikslas – nustatyti, kuri pedagoginė praktika labiausiai tinka perteikti UMW ugdymo turinį tikslinėms grupėms. Remiantis tyrimo rezultatais, tinkamiausia ugdymo forma yra darbo vietos arba autentiškų situacijų mokymas. Toks mokymo būdas remiasi konstruktyvizmo teorija, kuri pabrėžia savireguliaciją ir mokymosi proceso organizavimą, kai individuali žinių konstrukcija yra geriausiai pasiekiama, jei besimokantis pats kontroliuoja mokymosi procesą. Kiekvieno mokymosi kokybė ir rezultatai priklauso nuo paties asmens ir jo individualios mokymosi situacijos, žinių, domėjimosi ir motyvacijos. Atsižvelgiant į tai, kad pagrindinė UMW tikslinė grupė yra absolventai, konstruktyvizmas yra laikomas tinkamiausiu metodu projektui.

3.2 Verslumo ir verslo plėtros mokymo programų tyrimai

Švietimo kontekste e-mokymas yra vis dar palyginti nauja koncepcija. Mišrus mokymasis yra tinkamas studentams ir dėstytojams, tiek vykstant kontaktiniams susitikimams, tiek teikiant instrukcijas nuotoliniu būdu. Mišraus mokymo privalumas tas, kad vietoj kontaktinio susitikimo laiko eikvojimo mokymo medžiagos pristatymui, dėstytojas gali skirti daugiau laiko internetu peržiūrėtos ar išklausytos medžiagos aptarimui ir padėti absolventams dirbti kartu, sprendžiant komandinius problemų sprendimo scenarijus.

Vienas iš mišraus mokymo modelio privalumų – galimybė studentams peržiūrėti mokymosi medžiagą ne vieną kartą. Tai bus galima padaryti sukūrus skirtingas mokymosi turinio versijas tinkamas stacionariam ir nešiojamam kompiuteriams, planšetei, išmaniajam telefonui ir kitoms mobilaus ryšio priemonėms. E-mokymo sistema veiks geriausiai, jei studentas galės prisijungti prie siūlomo turinio šiais būdais:

- Paskaitos versija “full-fat” prieinama kompiuteryje, nešiojamame kompiuteryje ar planšetėje – audiovizualinė paskaita sinchronizuota su PowerPoint pristatymu
- Paskaitos versija “low-fat” prieinama iPod’e, išmaniajame telefone ar kitoje mobilioje priemonėje– paprastas audio įrašas

Naudojant mišraus mokymo modelį, bus sukurti specifiniai moduliai, užtikrinantys tikslinės grupės poreikius.

3.3. E-mokymosi portalo kūrimo tyrimas

Tyrimas dėl tinkamiausios e-mokymosi sistemos UMW projektui sugestionuoja, kad e-mokymosi platforma turi pasižymėti charakteristika, leisiančia besimokantiems keistis informacija apie mokymosi procesą, aptarti užduotis su kitais absolventais ir dėstytojais. Siekiant paremti šį ugdymo būdą, bus kuriamas e-mokymosi portalas su kombinuota mokymosi programa, naudojant video su sinchronizuotais PowerPoint pristatymais bei mobiliosioms ryšio priemonėms ir panašiems įrenginiams

pritaikytais audio ir PowerPoint pristatymais. Ši sistema taip pat turėtų turėti galimybę nustatyti besimokančiojo interaktyvų mokymąsi.
Tikimasi, kad ši platforma veiks interneto serveryje ir bus pritaikyta prie skirtingų naršyklių aplinkos ir rezoliucijos tiek kompiuteriams, tiek planšetėms. Pagrindinės siūlomos technologijos yra atviro kodo (Open-Source) ir apima PHP, MySQL Database, Apache, Web paslaugos ir RED5 Media serveris.

Mokymosi programos turinys apims kursus prieinamus naudojant paieškos galimybes, įskaitant kategorijas, lygius, kalbas, raktažodžius, vietos ir autoriaus funkcijas. Kurso redaktorius seks keturių žingsnių procesą tam, kad pasiektų norimą metainformaciją, sukurtų ir atnaujintų turinį, apibrėžtų kiekvienam kursui prieinamą socialinę sąveiką ir sukurtų kurso egzaminą.

Under My Wing (Po mano sparnu) platforma turėtų atitikti besimokančiojo poreikius ir norus ir remtis konstruktyvizmo teorija, leidžiančia dėstytojams sukurti kursus, naudojant naudingus įrankius, o besimokantiems mokytis ir aptarti kurso rezultatus bei užduotis su dėstytojais ar kitais studentais.

4. Išvados

Analizuojant tyrimo rezultatus, paaiškėjo, kad verslūs absolventai pageidavo mišraus mokymosi turinio, apimančio verslumo ir verslo plėtros modulius. Buvo nutarta, kad UMW apims septynis modulius:

1. Tampant verslininku
2. Verslo pradžia
3. Galimybė gauti finansavimą
4. Pardavimai ir rinkodara
5. Praktinė verslo vadyba – Įdarbinimas/žmogiškųjų išteklių valdymas-programinė įranga
6. Verslo tinklai, komunikacija ir skirtingų verslo kultūrų suvokimas
7. Verslo ugdymas ir mentorystės programa

Tikimasi, kad per šią programą UMW projektas pasieks pagrindinį uždavinį – spręsti absolventų nedarbo problemas dalyvaujančiose šalyse bei remti ekonominį augimą, ugdant absolventų kūrybišką mąstymą, iniciatyvumą ir pasitikėjimą savo jėgomis, verslumo dvasią.